

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 45/26

V Lucemburku dne 24. března 2026

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-521/21 | Rzecznik Praw Obywatelskich (Vyloučení soudce obecného soudu)

Právní stát: nesrovnalost, ke které došlo při jmenování soudce, sama o sobě nestačí k závěru, že tento soudce není nezávislý, a je nezbytné provést celkové posouzení všech okolností jmenování tohoto soudce

Účast polské Národní rady soudnictví, zřízené v rámci reformy polského soudního systému, na procesu jmenování soudce a neexistence účinného prostředku soudní nápravy pro neúspěšné uchazeče nestačí samy o sobě k vyloučení tohoto soudce

Účastník občanskoprávního řízení v Polsku požádal o vyloučení soudkyně, které byla daná věc přidělena, jelikož její jmenování doporučila Národní rada soudnictví (dále jen „KRS“), jejíž nové složení neskýtá dostatečné záruky nezávislosti na výkonné a zákonodárné moci. Soudní dvůr připomněl, že vnitrostátní soudy musí mít možnost v rámci řízení o vyloučení přezkoumat zákonnost procesu jmenování soudců a ověřit, zda tito soudci splňují požadavky vyplývající z unijního práva. Podle Soudního dvora mohou zpochybnit požadavek na soud předem zřízený zákonem pouze nesrovnalosti, které v důsledku své povahy a závažnosti mohou, jsou-li posuzovány jako celek, vytvořit skutečné riziko zásahu jiných složek moci do procesu jmenování a vyvolat u jednotlivců oprávněnou pochybnost o nezávislosti a nestrannosti dotyčného soudce. Účast KRS v novém složení na procesu jmenování či neexistence účinného prostředku soudní nápravy pro neúspěšné uchazeče samy o sobě ani společně nestačí k rozhodnutí o vyloučení dotčené soudkyně.

Jeden z účastníků občanskoprávního řízení před polským soudem podal návrh na vyloučení soudkyně pověřené projednáváním věci z důvodu, že její jmenování do této funkce není platné.

Toto tvrzení vychází ze skutečnosti, že její kandidaturu navrhla KRS v novém složení, které je výsledkem reformy polského soudního systému, problematické z hlediska záruky soudcovské nezávislosti a hodnoty právního státu. Soudní dvůr totiž rozhodl, že tento orgán byl vytvořen v rozporu se základními ústavními zásadami polského práva a nezaručuje nezávislost a nestrannost požadovanou zejména unijním právem¹. Polské právo navíc zakazuje vnitrostátním soudům posuzovat zákonnost procesu jmenování soudců. Tento zákaz se vztahuje i na kolegium pro mimořádnou kontrolu a věci veřejné polského Nejvyššího soudu, a to i přesto, že toto kolegium je jediným soudem v Polsku příslušným k rozhodování o vyloučení soudce z důvodu nedostatečné nezávislosti, jakož i o opravných prostředcích podaných neúspěšnými uchazeči v rámci procesu jmenování do funkce soudce. Toto kolegium je nadto také složeno ze soudců jmenovaných na návrh KRS v novém složení².

Soud, který projednává návrh na vyloučení, se obrátil na Soudní dvůr. Předkládající soud se táže, zda lze soudní kolegium, které zahrnuje soudkyni jmenovanou na základě procesu, do něhož je zapojena KRS v novém složení a které zbavuje neúspěšné uchazeče účinného prostředku nápravy před soudem, považovat za nezávislý a nestranný soud předem zřízený zákonem ve smyslu unijního práva³.

Soudní dvůr připomněl, že postup jmenování soudců patří k zárukám, které mohou zabránit jakémukoli zásahu do jejich nezávislosti a nestrannosti. Vnitrostátní soudy proto musí mít možnost přezkoumat zákonnost procesu jmenování a ověřit, zda dotčený soudce splňuje požadavek být nezávislým a nestranným soudem předem zřízeným zákonem⁴.

Soudní dvůr dále upřesnil, že požadavek na soud předem zřízený zákonem mohou zpochybnit pouze nesrovnalosti, které v důsledku své povahy a závažnosti mohou, jsou-li posuzovány jako celek, vytvořit skutečné riziko zásahu jiných složek moci do procesu jmenování a vyvolat u jednotlivců oprávněnou pochybnost o nezávislosti a nestrannosti dotčené soudkyně. Vnitrostátní soud, kterému byl předložen návrh na vyloučení, musí tudíž **posoudit všechny okolnosti tohoto jmenování, aby zjistil, zda mohou u občanů vyvolat takové pochybnosti**. Soudní dvůr má nicméně za to, že **ani účast KRS v novém složení na procesu jmenování, ani neexistence účinného prostředku soudní nápravy pro neúspěšné uchazeče – ať už posuzovány samostatně, nebo společně – nestačí k tomu, aby bylo možné rozhodnout o vyloučení dotčené soudkyně**.

Soudní dvůr nakonec konstatoval, že v zájmu obnovení důvěry veřejnosti v soudní systém a zajištění dodržování zásady dělby **je na Polsku, aby stanovilo normativní rámec, který s ohledem na povahu a závažnost nesrovnalostí, k nimž došlo při jmenování soudců, umožní posoudit možnosti osob neoprávněně jmenovaných na místa soudců pokračovat ve výkonu funkce**⁵.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění rozsudku, a případně jeho shrnutí](#) jsou zveřejněny na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Traian Moga ☎ (+352) 4303 3732.

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Zůstaňte ve spojení!

¹ V tomto smyslu viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), [C-791/19](#) (viz tisková zpráva [č. 130/21](#)).

² Rozsudek ze dne 21. prosince 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Setrvání soudce ve funkci), [C-718/21](#) (viz tisková zpráva [č. 206/23](#)).

³ Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU a článek 47 Listiny základních práv Evropské unie.

⁴ V rozsudku ze dne 5. června 2023, Komise v. Polsko (Nezávislost a soukromý život soudců), [C-204/21](#) (viz také tisková zpráva [č. 89/23](#)), Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že Polsko stanovilo zákaz pro vnitrostátní soudy přezkoumávat dodržení těchto podmínek, porušilo povinnosti, které pro něj vyplývají z unijního práva.

⁵ Více než 3 000 soudců, tj. přibližně 30 % soudcovského sboru v Polsku, bylo údajně jmenováno na návrh KRS v novém složení, jejíž nezávislost vyvolává oprávněné pochybnosti.